

[Holger Andersen.]

men dog bevarer Troen som en Kristen, idet han alting efter sin Metode snart bortforklarede, snart atter troede“.

Det forekommer mig, at man med Føje kan anvende dette Citat paa den Maade, det ærede Medlem Hr. P. Munch nu forsvarer i Teorien et Standpunkt, som han i Praksis ikke hævdede i 1914.

Al historisk Erfaring godtgør saaledes, at i en virkelig alvorlig Situation er det ikke nok at nøjes med en Protest til Konstatering af Neutraliteten. Den maa forsvares med Vaabenmagt. Her spiller selv sagt i højeste Grad — det vil jeg gerne understrege — en forstandig og klog Udenrigspolitik ind. Den maa man altid tillægge en meget stor Betydning. Hvorledes man saa skal indrette sit væbnede Forsvar til Hævdelse af Neutraliteten, ja, det er jo et Spørgsmaal, hvis Besvarelse afhænger af mange Faktorer, som det ærede Medlem Hr. Willesen ogsaa ridsede en hel Del op af her. Det afhænger af den udenrigspolitiske Stilling, som efter min Mening er det afgørende Kriterium for, hvorledes man skal indrette sit Forsvar, og derfor er der intet som helst at sige til, at et Forsvars Indretning skifter ganske, naar der ligger saadan en Bagatel imellem som en Verdenskrig. Og det spiller selvfølgelig ogsaa en meget stor Rolle, at man virkelig nøje følger hele den tekniske Udvikling. Jeg er ingenlunde uenig i en Del af de Betragtninger, der blev fremført af det ærede Medlem Hr. Willesen, men der maa man jo nøje undersøge, hvorvidt de Forslag, der fremsættes af den højtærede Forsvarsminister eller de sagkyndige, virkelig imødekommer disse Hensyn.

Det afgørende og det, jeg gerne her vilde sige nogle Ord om endnu, forekommer mig at være den udenrigspolitiske Baggrund, og her staar vi jo saaledes i det, at den højtærede Forsvarsminister deler de Røster, der lyder, ganske simpelt hen i Optimister og i Pessimister. Jeg synes, det er en lovlig enkel Klassificering. Jeg vilde hellere, holdende mig til det gamle Ord om den gyldne Middelvej, ind imellem skyde et Begreb, jeg vil kalde den realistiske Opfattelse af Virkeligheden, der ingenlunde skyder til Side de optimistiske Momenter, der findes. Men jeg har det Indtryk af det danske Folk, at det ikke just trænger til alt for megen Optimisme. Det er vist H. P. Hanssen, der for kort Tid siden har talt om, at dette Folk er et sorgløst Folk. Jeg skal lade Udtalelsen staa ved sit Værd, men noget er der om det, og det forekommer mig derfor, at der kan

være god Grund til i Betragtningen af den udenrigspolitiske Situation at understrege, hvad jeg ganske simpelt vil kalde det realpolitiske Moment. Briands Tale i Genève, Lord Cushendun's Udtalelser for kort Tid siden, Præsident Coolidge's store Tale paa 10 Aars Dagen for Vaabenstilstandsdagen — var det Tilkendegivelser, der tilskynder til alt for stor Optimisme? Jeg synes det ikke. Den højtærede Forsvarsminister oplæste to Artikler af Kellogg-Pagten — disse to Artikler, som netop ikke er noget Udtryk for det, Kellogg-Traktaten betyder. Kellogg-Traktatens store Betydning ligger hovedsagelig i det, der *ikke* staar i den, i det, der ligger bagved den, det, der gik forud for den, hele det Noteskifte, af hvilket Kellogg-Traktaten er vokset frem. Jeg vil ingenlunde bestride, at det kan have en moralsk Betydning, at alle Verdens Stormagter, de ledende Magter i Verden, kan samle sig om en højtidelig Tilkendegivelse af, at de fordømmer Krig, men lad os dog huske, at det jo ikke blot er en Fordømmelse af Krigen, men de føjer disse elastiske Ord til: Krig som et Redskab for national Politik. Og efter Hr. Kelloggs egen Fortolkning kan der unægtelig bringes overmaade meget ind i dette ene Udtryk. Der bliver formentlig Lejlighed til at komme ind paa dette, naar Kellogg-Traktaten kommer til Behandling her i Tinget; jeg skal derfor ikke fordybe mig i dette.

Men er det da særlig tillidindgydende, at nu faa Maaneder efter, at Kellogg-Traktaten under stor Højtidelighed er undertegnet i Paris, da lyder Akkompagnementet, og Akkompagnementet er 15 nye amerikanske Krydsere, Storkrydsere, 10 000 Tons Krydsere? — det er Akkompagnementet, og vi kan se i Avisen i Aften, at Senator Borah, der jo har spillet en ikke uvæsentlig Rolle ved Traktatens Tilvejebringelse, nu mener, at nu skal Flaadeprogrammet, de 15 Krydsere, have Lov at passere — et ejendommeligt Akkompagnement til Kellogg-Pagten og til Fredstonerne, som lød i Paris.

Men nu siger Forsvarsministeren, at der er sket en Forandring — han har stærkt fremhævet det i Aar, han gjorde det ikke saa stærkt i Fjor, og det ærede Medlem Hr. I. A. Hansen gjorde det slet ikke i Fjor. Her kan jeg være enig med det ærede Medlem Hr. L. Rasmussen, han havde fuldkommen Ret, naar han fremhævede, at i Fjor var der blevet sagt, at den udenrigspolitiske Situation var ikke væsentlig forandret fra 1922, men nu havde man for-